

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-75)

28 TEMMUZ DÜNYA HEPATİT GÜNÜ (2026)

Hepatit Nedir?

Hepatit, en sade anlatım ile karaciğer iltihabıdır. Hepatitler, Dünya’da enfeksiyon hastalıklarına bağlı ölümlerin başlıca nedenleri arasında yer almaktadır. Hepatitler pek çok nedene bağlı olarak gelişebilmektedir. Bununla birlikte viral hepatitlere başta Hepatit A, B, C, D ve E virüsleri olmak üzere farklı virüs tipleri sebep olmaktadır.¹ En yaygın olanları ise Hepatit B ve C virüsleridir.

Hepatit neden önemlidir?

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre 2024 yılında 287 milyon insan kronik hepatit B veya C ile yaşamaktadır.² Hepatit B (HBV) ve Hepatit C (HCV) virüsleri uzun dönemde kronik karaciğer hastalığı, siroz veya karaciğer kanserine yol açabildiği için ayrı bir öneme sahiptir.¹ Dünya’da 2024 yılında 1,3 milyon insan kronik hepatit B ve C nedeniyle ölmüştür. Dünya Sağlık Örgütü HIV, Viral Hepatit ve Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlara Yönelik Küresel Sağlık Sektörü Stratejileri’nde (2022-2030) viral hepatiti bir halk sağlığı sorunu olmaktan çıkarmak için hedefler belirlemiştir. 2030 yılına kadar yıllık yeni hepatit enfeksiyonlarını 520.000 vakaya ve hepatitle ilişkili ölümleri 450.000’e düşürmeyi hedeflemektedir; bu da 2015 yılı ile karşılaştırıldığında vaka sayısında %90, ölüm hızında %65 azalma anlamına gelmektedir. Ancak önlemler alınmadığı takdirde, viral hepatitin 2030 yılına kadar ek olarak 9,5 milyon yeni enfeksiyona, 2,1 milyon karaciğer kanseri vakasına ve 2,8 milyon ölüme neden olacağı tahmin edilmektedir. Bu sonuçlar, hepatit B aşısının yaygınlaştırılması, hepatit B ve C için önleme, test ve tedaviye erişimin iyileştirilmesi ve farkındalığı artırmak ve bulaşmayı azaltmak için hedefli halk eğitim kampanyaları yoluyla sağlanacaktır. Özetle; 2030 yılı eliminasyon hedeflerine ulaşmak için tanı, tedaviye erişim, finansman, damgalama ile mücadele ve veri sistemlerinin güçlendirilmesi gerekmektedir.^{3, 4}

Hepatit nasıl bulaşır?

Viral hepatitlerin bulaş yolları virüs tipine göre değişmektedir. Başlıca bulaş yolları aşağıda sıralanmıştır:

- ✓ Enfekte kan ve kan ürünlerinin transfüzyonu
- ✓ Sterilize edilmemiş cerrahi malzemelerin kullanıldığı tıbbi ya da diş müdahaleleri
- ✓ Kullanılmış enjektörlerin paylaşımı
- ✓ Tıraş bıçağı, diş fırçası gibi eşyaların paylaşımı
- ✓ Sterilize edilmemiş araçlarla dövme, akupunktur ya da vücut takılarının uygulanması
- ✓ Anneden bebeğe doğumda ve sonrasında
- ✓ Korunmasız cinsel ilişki¹

¹ [internet] <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/haberler-12/28-temmuz-dunya-hepatit-gunuu.html> Erişim tarihi: 20.07.2026

² [internet] <https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/6f6caedc-37a0-49ee-a02a-df9c3b78ff42/content> Erişim tarihi: 20.07.2026

³ [internet] https://www.who.int/health-topics/hepatitis#tab=tab_1 Erişim tarihi: 21.07.2026

⁴ [internet] <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1010539517720311> Erişim tarihi: 21.07.2026

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-75)

Hastalığın belirtileri nelerdir?

Hepatit A, B, C, D veya E virüsü taşıyan birçok kişide yalnızca hafif belirtiler görülür veya hiç belirti görülmez. Bununla birlikte, virüsün her bir formu daha ciddi belirtilere neden olabilir; özellikle hamile kadınlarda Hepatit E enfeksiyonunun kötü sonuçları olabilmektedir. Viral hepatit belirtileri arasında ateş, halsizlik, iştahsızlık, ishal, mide bulantısı, karın ağrısı, koyu renkli idrar ve sarılık (cildin ve göz beyazlarının sararması) yer alabilir. Hepatit B, C ve D virüsü ayrıca daha sonra siroz veya karaciğer kanserine dönüşebilen kronik bir karaciğer enfeksiyonuna da neden olabilir. Bu hastalar erken ölüm riski altındadır. Hepatit D (HDV) yalnızca Hepatit B (HBV) ile enfekte olmuş kişilerde bulunur; ancak HBV ve HDV'nin birlikte enfeksiyonu daha ciddi bir enfeksiyona ve siroz ile kansere doğru hızlanmış bir ilerlemeye neden olabilir. HBV, HCV ve HDV hepatoselüler karsinoma neden olur ve kanserojen olarak kabul edilmektedir.³

Hastalık nasıl önlenir?

Hepatit önlenabilir bir hastalıktır. Alınacak bazı önlemlerle hastalığın bulaşmasını önlemek mümkündür.

- ✓ Aşılama, Hepatit A ve Hepatit B için etkili aşılar bulunmaktadır. Özellikle Hepatit B aşısının yaygın uygulanması hastalık yükünü azaltmaktadır.
- ✓ Kan güvenliği ve güvenli enjeksiyonlar HBV ve HCV bulaşını azaltmanın temel araçlarıdır.
- ✓ Anne-bebek bulaşının önlenmesi önemli müdahale alanlarından.
- ✓ Yüksek riskli gruplara hedefli hizmetler, hepatitlerin önlenmesi için önem arz etmektedir.⁴
- ✓ Hijyen kurallarına dikkat etmek: Hepatit A, enfekte gıdaların tüketilmesi ve enfekte suların içilmesiyle bulaşır. Tuvaletten ve yiyeceklere dokunmadan önce ve sonra sabun ve su ile el yıkamak hastalığı önlemede etkilidir.
- ✓ Güvenli cinsel ilişki bazı hepatitlerden korunmak için önemlidir.⁵

Dünya Hepatit Günü 2026 yılı teması nedir?

Önemli bir halk sağlığı sorunu olan hepatitler nedeniyle 28 Temmuz Dünya'da Hepatit Günü olarak belirlenmiştir. Dünya Hepatit Günü'nün 2026 yılı teması **"Hepatitleri Bitirelim"** anlamı taşıyan bir yaklaşımı öne çıkarmıştır. İnsanların hayatlarını kurtarabilecek hizmetlere ulaşmalarını engelleyen etkenleri kaldırmaya yönelik adımların atılması planlanan bu özel gün Dünya'da önlenabilir hastalık olan hepatitlerin kontrolü için önemlidir. Mevcut bilimsel kanıtların eyleme dönüştürülmesi, siyasi kararlılığın güçlendirilmesi, sürdürülebilir yatırım yapılması ve önleme, tanı, tedavi ve bakıma hakça erişimin genişletilmesi önerilmektedir.⁶

⁵ [internet] <https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/hepatitis> Erişim tarihi: 22.07.2026

⁶ [internet] <https://www.who.int/campaigns/world-hepatitis-day/2026> [internet] 22.07.2026